

Deklarace závislosti

Každým nadechnutím, každým douškem vody, každým soustem závisíme na zdravé, nezamořené Zemi.

Vedení obavou o zachování lidstva vyjadřujeme znepokojení nad tím, jak současná globalizující se kultura (civilizace) svou expanzí destruuje Zemi a ničí předpoklady pro život budoucích generací. Země člověku nepatří a člověk není přírodě nadřazen. Přesto dnes naše kultura nevratně pustoší velkolepé, miliardy let se formující dílo přirozené pozemské evoluce. Vyčerpává neobnovitelný přírodní kapitál Země, hubí miliony let staré organismy, rozsáhlé ekosystémy a rozvrací globální systém života. Likviduje přírodní podmínky, jež stály u zrodu člověka a s nimiž jsme dosud biologicky sourodí. Je načase přestat se samolibým obdivem ke všemu lidskému a kulturnímu, a naopak šířit obdiv a pokoru před fascinující evoluční uspořádaností Země, která je jediným možným hostitelským systémem kultury. Kořistnický přístup k přírodě, který byl kdysi užitečný pro rychlou expanzi lokálních kultur ve zdravé biosféře, musíme v éře globalizované kultury opustit. Žádný biologický druh včetně člověka, který vytvořil kulturu, není s to si podrobit přírodu. Genomy biologických druhů jsou nepatrným zlomkem evoluční moudrosti života a ani naše teoretické vědění nemůže pochopit jeho komplexitu. Kolébku, domovem i hrobem člověka je biosféra, jíž se i lidská kultura musí podřídít.

Pokud nezmírníme konflikt protipřírodní kultury se Zemí, bude se obyvatelnost naší planety zhoršovat a celý lidský druh může vlastní vinou předčasně vyhynout. Ústředním motivem obecných intelektuálních úvah, jímž byl v antice údiv, ve středověku pokora a v novověku pochybnost, se nyní stává obava. Nové evolučně ontologické pochopení světa nás proto vyzývá, abychom uznali nepodmíněnou hodnotu přírody a na přírodě závislou, pouze instrumentální hodnotu kultury.

V souladu s výše řečeným zdůrazňujeme, že:

1 Pouze biosféra jako celek je nejmenším relativně autonomním systémem schopným dlouhodobého vývoje v čase. Všechny její subsystémy, jedinci, populace, biocenózy i kultura jsou dočasné a nesamostatné, existenčně závislé na tvořivosti a prosperitě biotického celku. Dokonce i harmonická výchova našich dětí předpokládá – vedle biologické matky – přítomnost neosobní matky přírody.

2 Příroda je obsažena nejen v našem vnějším prostředí, ale i v každém z nás. Jsme jedním z mnoha evolučně vzniklých a s biosférou dokonale sladěných druhů planety Země. Víme však i to, že jsme druhem výjimečným, jediným, který vytvořil kulturu, neboť v souladu se svým genomem zapálil ještě jednu evoluci, opoziční evoluci kulturní.

3 Kdysi nenápadná kulturní evoluce svou kořistnickou orientací maskovanou blahobytem a šířením spotřební techniky ohrožuje lidskou budoucnost. Kultura totiž není ani kultivace přírody, ani pokračování její evoluce jinými prostředky. Je umělým fyzickým systémem s vlastní vnitřní informací, jíž ale není informace genetická, nýbrž lidská kultura duchovní.

4 Duchovní kultura, pomyslný genom kulturního systému, není ovšem tak úchvatná a vznešená, jak se nám zdálo. Protože kořeny v lidském genomu a její dílčí složky dosud podléhají kořistnickému duchovnímu základu starých kultur, je druhově sobecká, omezená, krátkozraká. Pomáhá rozšiřovat kulturní systém, který planetu nenapravitelně pustoší.

5 Zejména v posledních třech stoletích jsme podlehli pokušení přednostně rozvíjet takové lidské schopnosti a síly, které produkují růst materiálního bohatství a světské moci nad lidmi i přírodou: chladnou symbolickou komunikaci, dílčí vědeckou racionalitu, ekonomickou kalkulaci. Výsledkem je globální, reprodukcí přírody nepřizpůsobená technosféra.

6 V relativně krátké době jsme vyplenili snadno dostupné přírodní bohatství, zejména lesy, rudy a tekutá fosilní paliva. Planetárního rozšíření technicky rozvinuté kultury jsme ovšem dosáhli jen za cenu obsazení Země pro sebe; za cenu jejího poškození pro

jiné živé systémy. Prostřednictvím nynější kultury jsme jedinou příčinou hromadného vymírání biologických druhů. Dokonce i my jsme druhem ohroženým vlastní kulturou.

7 Protože v celém kosmu platí zákon zachování látky a energie, kulturní bytí může vznikat jen rozbíjením struktury staršího bytí přirozeného. Rozšiřováním umělého kulturního bytí nebezpečně ubývá bytí přirozené, zaniká původní přirozená uspořádanost Země, s níž evoluce sladila i lidský organismus. Kulturní bytí, které nevzniká přirozenou pozitivní destrukcí přírody, nýbrž technickou destrukcí negativní, je nesvébytné a pomíjivé, s člověkem evolučně sladěné není. Příroda je nemůže ani začlenit, ani jeho evoluci bez člověka podporovat.

8 Kořistnický duchovní základ kultury (predátorské paradigma) šířený dnešní vědou, vzděláním a politikou je třeba nahradit vztahem respektu a úcty k přírodě, biofilním duchovním paradigmatem. Nekončící politické spory o správnost pravicové či levicové orientace politiky zastírají vážnost konfliktu kultury se Zemí, lidskou biologickou stálost a závislost na přírodě. Brání prosazení obratu kultury k její spolupráci s přírodou.

9 Zdá se, že přirozená evoluce také u člověka testuje zdařilost jeho biologické evoluční konstrukce. Testuje ji ovšem nepřímo, prostřednictvím lidského díla, tj. slučitelnosti funkcí i těla kultury s biosférou. Kulturní systém, který překročí pomyslnou mez přípustné zátěže Země, který bude příliš rozsáhlý a protipřírodní, nezávisle na své technické a informační úrovni spolu s člověkem nevyhnutelně zanikne.

10 Hostitelský systém Země může cizorodý kulturní systém tolerovat a dlouhodobě žít pouze za předpokladu, že také neživý systém kultury včas dosáhne zralosti, že bude, tak jako biosféra, růst jen kvalitativně. A to znamená záměrně přiblížit výměnu látek nynější kultury, nepřizpůsobenou přírodě, látkové výměně živých systémů. Jinak zbytečně brzy vyčerpáme přírodní suroviny a paliva, zamoříme planetu přírodě cizorodými odpady a produkty kultury.

11 V situaci, kdy nelze prokázat ani somatické, ani psychické zdokonalování člověka kulturou, nemůže být smyslem kultury pouhý růst výroby a spotřeby, pomyslný užitek, který neumíme definovat. Nemůže jím být problematický zisk, který neumíme spravedlivě rozdělit. Musí jím být zdraví a blaho lidí uvnitř zdravé biosféry. I když máme přirozené právo žít a přiměřeně se realizovat, tj. vytvářet a rozvíjet kulturu, její nynější útočnou strategii musíme korigovat. Pro blízkou i vzdálenou budoucnost potřebujeme zdravou a obyvatelnou Zemi.

Vyzýváme veřejnost k novému pochopení vztahu přírody a kultury, k opatrnosti před širšími a vzdálenějšími důsledky expanze lidského díla. Protipřírodní kultura sice pro technicky vyspělou část lidstva přináší dříve neznámý blahobyt, ale neodstraňuje chudobu, války, násilí a nerovnost. Ve svém celku působí jako nejmohutnější destruktivní síla Země. Čím více dnes globálně spolupracujeme, tím více přírodě ubližujeme. Protože kultura ničí to, co jsme nevytvořili, může zničit i všechno to, co vytváříme. Dnešní kulturu můžeme Zemi a lidské biologické podstatě přizpůsobit pouze tak, že k ní přistoupíme jako k umělé nebiologické struktuře s neadekvátní vnitřní informací. Biofilní přestavba kultury, která nás očekává, je proto výzvou pro všechny odpovědné lidi planety: pro vědce, politiky i řadové občany. Myslete, jednejte a rozhodujte s vědomím, že Země je jedinou obydlenou planetou v dosud poznaném vesmíru, že je vzácným vesmírným originálem, který nás i kulturu přesahuje a který nemáme právo zpustošit. Vraťme Zemi její posvátnost, její přehlíženou evoluční a informační hodnotu, její člověku nadřazenou subjektivitu. Vytvořili jsme sice mohutné technické prostředky a rozvinuté informační sítě, ale ztracenou přirozenou uspořádanost neživých i živých forem už ani přirozená evoluce znovu nevytvoří. Chceme-li na Zemi přežít, musíme přírodě včas moudře ustoupit. Epocha symbiózy kultury s přírodou leží dosud před námi.

Declaration of Dependence

With every breath, every sip of water, and every bite of food we take, we depend on the healthy, unpolluted Earth.

Deeply concerned about the preservation of humankind, we wish to express our concern for the way the current globalizing culture (civilization), by means of its expansion, is destroying the Earth and any prospects for the lives of future generations. The Earth does not belong to humans and humans are not superior to nature. Despite this our culture is destroying irreversibly the majestic creation of terrestrial evolution that has been shaped over billions of years; it is exhausting the non-renewable natural capital of the Earth, exterminating living organisms and vast ecosystems that are millions of years old and disrupting the global life system. It is eliminating natural conditions that witnessed the origination of humans and with which we are still biologically homogeneous. It is high time that the self-satisfied admiration for everything human and cultural was brought to an end and a dissemination of admiration for and humility in the face of the fascinating evolutionary complexity of the Earth, which is the only possible host system for our culture, was initiated. In the age of globalized culture we must leave behind the predatory approach to nature that was once so useful in the rapid expansion of local cultures in a healthy biosphere. No biological species, not even ours which has created culture, is able to conquer nature. The genomes of biological species represent only a fraction of the evolutionary wisdom of life and our theoretical knowledge is incapable of grasping its complexity. The biosphere is the cradle, home and grave of humans, and human culture has to submit to it.

Unless we lessen the conflict between the anti-natural culture and the Earth, the habitability of our planet will deteriorate and the whole human species could be subject to premature extinction through its own fault. Into the focus of general intellectual contemplation, which consisted in wonder in ancient times, in humility in the Middle Ages and in doubt in the modern period, there now comes a fear for our survival. The new, evolutionary-ontological understanding of the world therefore challenges us to acknowledge the imperative value of nature and the nature-dependent, merely instrumental value of culture.

In compliance with what has been presented above, we would like to emphasize that:

1 Only the biosphere as a whole is the smallest relatively autonomous system capable of long-term development in time. All of its subsystems, individuals, populations, biocenoses and culture are temporary and conditional, existentially dependent on the creativeness and prosperity of the biotic assembly. Even a harmonious upbringing of our children beside their biological mothers presumes the presence of an impersonal mother nature.

2 Nature is contained not only in our external environment but also in every one of us. We are one of many species of the planet Earth that are of evolutionary origination and well harmonized with the biosphere. Yet we also know that we are an exceptional species, the only one that has ever created a culture because, in harmony with its genome, it has ignited another evolution, the oppositional cultural evolution.

3 The once inconspicuous cultural evolution now threatens the future of humankind due to its predatory orientation that is masked behind affluence and the expansion of consumer technology. This is because culture is neither a cultivation of nature nor a continuation of its evolution by other means. It is an artificial physical system with its own internal information; this information is not, however, genetic information, but a human spiritual culture.

4 This spiritual culture, the imagined genome of the cultural system, is not as wonderful and exalted as it once seemed. Since it is rooted in the human genome and since its partial components are still liable to the predatory spiritual foundations of ancient cultures, it is species-selfish, limited and short-sighted. It helps to expand a cultural system that ravages the planet irreparably.

5 In the last three hundred years in particular we have succumbed to a temptation to develop preferentially those human abilities and powers – cool symbolic communication, partial scientific rationality and economic calculation – that result in a growth of material riches and secular power over both humans and nature. The end result of this is a global technosphere unadjusted to natural reproduction.

6 In a comparatively short period of time we have ravaged easily accessible natural assets, namely forests, ores and liquid fossil fuels. The planetary expansion of a technically developed culture has been achieved only at the cost of occupying the Earth for ourselves and damaging

it for other living systems. By means of contemporary culture we are the only cause of the mass extinction of biological species currently in progress. And we, too, are a species endangered by our own culture.

7 Since the laws of conservation of materials and energy apply to the whole universe, cultural existence can originate only by means of destroying the older natural existence. The expansion of an artificial cultural existence causes a dangerous retreat of natural existence, the disappearance of the original natural order of the Earth; and it is with this natural order that evolution has harmonized the human organism. Cultural existence, which does not originate via positive destruction of nature but via negative technical destruction, is dependent and transient; it is not harmonized with humans in evolutionary terms. Nature cannot even integrate it or support its evolution without humans.

8 The predatory spiritual foundation of culture (the predatory paradigm) disseminated by contemporary science, education and politics must be replaced with respect and reverence for nature, by a biophile spiritual paradigm. The never-ending political arguments about the correctness of either right-wing or left-wing orientation hide the seriousness of the conflict between culture and the Earth, human biological invariability and dependence on nature. It prevents a modification of culture in favour of cooperation with nature.

9 It seems that natural evolution also tests the success of the biological evolutionary construction of humans. This test is, however, an indirect one; it is performed by means of human creations, i.e. the compatibility of the functions and body of culture with the biosphere. A cultural system that exceeds a notional limit of stress exerted on the Earth, that will be too extensive and anti-natural, will inevitably cease to exist, and humankind along with it, independent of its technical and informational level.

10 The Earth's host system may tolerate and feed the allochthonous cultural system in the long term only if the inanimate system of culture achieves maturity over time – if it grows, like the biosphere, qualitatively only. And this means the intentional bringing nearer of contemporary culture's metabolism, which is not adapted to nature, to the metabolism of living systems. Otherwise we will exhaust too quickly and unnecessarily natural raw materials and fuels and infest the planet with waste and products of culture that are incompatible with nature.

11 In a situation where it is impossible to demonstrate either somatic or mental improvement of humans by culture, the purpose of culture cannot consist in mere growth of manufacturing and consumption, in a notional utility that we cannot even define. It cannot consist in questionable profit which we cannot distribute equitably. It must consist in the health and welfare of humans inside a healthy biosphere. Even though we have a natural right to live and realize our potential as appropriate, i.e. to create and develop the culture, we must abandon its current aggressive strategy. For the near and remote future we need a healthy and habitable Earth.

We therefore invite the public to consider anew the relationship between nature and culture, and to be cautious about the wider and more remote consequences of human creations. Anti-natural culture brings previously unknown affluence to the technically developed part of humankind, yet it doesn't remove poverty, war, violence and inequality. As a whole it functions as the largest destructive power on the Earth. The more we cooperate globally, the greater the harm we do to nature. Since culture destroys what we did not create, it can also destroy everything we have created. Contemporary culture can be adapted to the Earth and to the human biological essence only if we approach it as an artificial, non-biological structure with inadequate internal information. The biophile reconstruction of culture which awaits us is therefore a challenge to all responsible people on this planet – scientists, politicians and laypersons alike. Think, act and make decisions while taking into account that the Earth is the only inhabited planet in the currently-known universe, that it is a precious, original piece of the universe, which transcends both us and culture and which we have no right to devastate. Let us return the Earth its sacredness, its long-overlooked evolutionary and informational value, its subjectivity that is superior to humans. We may have created huge technical systems and developed information networks, but the natural order of both inanimate and animate forms we have lost cannot be re-created even by natural evolution. If we want to survive on the Earth, we have to be wise and give way to nature. The age of a symbiosis of culture and nature is still ahead of us.